

Методичний коментар до уроку “Музика всюди”

Скрипаль на даху

Вітаю всіх!

Запропонуйте дітям уявити [рідне місто з висоти пташиного польоту](#).

- Якими ми бачимо людей, машини, будинки?
- Чого ми не можемо побачити з висоти? Чому?
- Чого ми не бачимо, коли ходимо вулицями, а бачимо лише з висоти?
- Що ви відчуваєте, коли дивитесь згори? Опишіть свій політ.

Бачите: внизу йдуть учні та учениці з вашої школи.

- Чи хочеться вам їх привітати? Як саме?
- Що потім розкажете їм про свій політ?
- Чи сподобався вам такий собі погляд згори? Чим саме?

Музика в архітектурі

Кажуть, що архітектура — це застигла музика. Щоб почути її, треба не просто уважно слухати й дивитись, а й навчитися спостерігати, фантазувати, відчувати ритм міста. Прислухаймося до звуків свого міста чи селища, роздивимося будинки. Як вони можуть звучати?

Якщо на прогулянці Харковом високо підняти голову, то можна побачити скрипаля, який натхненно грає. Роздивіться скульптуру Сейфаддіна Гурбанова “Скрипаль на даху”.

- Чим вона вас вразила? Що відчуває музикант?
- Яка музика звучить на даху? А хто слухає цей незвичайний концерт?
- Чи може така скульптура стояти внизу? Чому?
- Як гадаєте, чому скульптор так розташував пам’ятник?

Пам’ятник присвячений людям творчих професій. Він нагадує про неймовірну фантазію митців, про те, що треба піднятися над повсякденням, навчитися бачити незвичайне у звичайному.

Музичні вулиці

У кожній вулиці своє обличчя, своя неповторна атмосфера, свій характер. Будинки та люди на вулицях створюють обличчя вулиць і, зрештою, обличчя міста. Пригадайте вулиці рідного міста / селища, або іншого, добре знайомого вам.

- Яка вулиця вам усміхається? Яка спонукає йти спокійніше й поміркувати? Яка має свої секрети чи таємниці? А на якій вам цікавіше зупинитися?
- Ви помічали, що на різних вулицях іноді пригадуються різні мелодії? Наспівайте мелодію своєї улюбленої вулиці.

Вечірня пісня

Знайомимося з династією композиторів

Діти часто хочуть бути такими, як батьки. Зростаючи, діти навчаються у батьків гарно щось робити — розв'язувати карколомні задачі, плести кошики, розписувати іграшки, створювати скульптури з паперу, малювати, співати, танцювати... Зрештою діти можуть обрати і професію своїх батьків. Так утворюються **династії**.

В історії мистецтва є доволі багато випадків, коли діти успадковували таланти батьків і йшли їхньою професійною стежиною. Це, наприклад, династії Бахів, Штраусів, Моцартів та інші. Часто батьки навчають дітей мистецтва розпису.

Познайомимося з династією українських музикантів, засновником якої став Кирило Григорович Стеценко.

Кирило Григорович Стеценко — композитор, хоровий диригент і громадський діяч. Своєю творчістю й діяльністю Кирило Стеценко продовжував національний напрям української музики, започаткований українським композитором Миколою Лисенком.

Людина творчо обдарована, з тонким художнім світосприйняттям, Кирило Стеценко посів особливе місце в історії української музики як композитор, що підсумував досягнення своїх попередників і відкрив нові шляхи розвитку музичного мистецтва України.

Значну частину свого життя Кирило Стеценко присвятив педагогічній діяльності. Він зробив великий внесок у національну методичку викладання музики та співу, досліджував проблеми музичного виховання — від дошкільних до вищих навчальних закладів.

Кирило Стеценко ставив за мету виховання молодого покоління на основі "художніх почуттів, природного прагнення краси як вічної правди". Кирило Стеценко ніс людям розуміння краси і добра — того, що дає справжнє мистецтво.

Вадим Кирилович Стеценко — український композитор, скрипаль, один із засновників української скрипкової школи, професор, кандидат мистецтвознавства. Упорядник десятків збірок скрипкового педагогічного репертуару, є автором книжки "Методика гри на скрипці", за якою навчалося вже не одне покоління скрипалів. Вадим Стеценко концертував як соліст камерного ансамблю. Працював і як журналіст-музикознавець, брав участь у фольклорних експедиціях.

Упродовж усього життя дбав про захист українських культурних і духовних традицій, доклав чималих зусиль до їх примноження. Вадим Кирилович захоплювався шахами, фотографією, човнярством.

Його діти Кирило, Галина та Олександра пропагують українське виконавське мистецтво в різних країнах світу. Галина — піаністка, органістка, писанкарка, художниця, поетеса. Живе в м. Фуншал (Португалія). Олександра — скрипалька, мешкає в м. Торонто (Канада), концертує і викладає гру на скрипці.

Кирило Вадимович Стеценко — український скрипаль, композитор, культуролог, музичний і телевізійний продюсер, педагог і громадський діяч. Кирило Вадимович музикант-віртуоз — володіє скрипкою без технічних обмежень. Народний артист України, лауреат всеукраїнських і всесоюзних конкурсів скрипалів, завідувач кафедри шоу-бізнесу Київського національного університету культури і мистецтв.

На початку 1990-х Кирило Стеценко опікувався дубненською хард-роковою командою “Еней” (гітара, скрипка, сопілка, вокал) — двократним дипломантом фестивалю “Червона рута” та засновником власного рок-фестивалю “Тарас Бульба”. “Еней” був першим справжнім рок-гуртом в Україні, який виконував власні твори, своєрідні обробки народних пісень, аранжування творів Баха, Хачатуряна.

Правнуки Кирила Григоровича Стеценка також присвятили своє життя музиці. Найстаршим із правнуків є Денис. Здобувши музичну освіту, Денис грає в оркестрі, викладає гру на скрипці в музичній школі та диригує шкільним симфонічним оркестром у Лісабоні. Він сам пише музику і є учасником ансамблю акустичної народної музики, а також професором консерваторії Лісабона, аранжувальником музики та вчителем танців. За словами Кирила Вадимовича, Денис є найяскравішим представником четвертого покоління династії Стеценків. Донька Кирила Вадимовича Стеценка Ксенія — скрипалька, композиторка, культуролог, лауреат міжнародних конкурсів, мешкає в Україні. Інші члени яскравої музичної династії ще підростають.

Вечірня пісня

Послухайте з дітьми п'єсу Кирила Григоровича Стеценка “Вечірня пісня” в обробці для фортепіано і скрипки Вадима Кириловича Стеценка (сина), виконує Кирило Вадимович Стеценко (онук). Тобто в одному творі — праця одразу трьох представників покоління династії!

- Опишіть музику. Який у неї настрій? А з яким настроєм хочеться її слухати?
- Як хочеться рухатися під цю музику? Покажіть рухи руками.
- Чому композитор назвав музику “Вечірня пісня”?
- Пригадайте, коли ви вже чули схожу мелодію. Яку ще назву вона має?

Музика, що не старіє

Послухайте композицію на тему української народної пісні “Ой діду-дударуку” (обробка та виконання Кирила Стеценка (онука)). Зверніть увагу дітей на те, як оригінально, яскраво та сучасно звучить скрипка в руках майстра.

- Що вас здивувало в цьому виконанні?
- Пригадайте, у якому стилі виконав композицію цей митець.
- Слухаючи твір, підспівуйте, притупуйте, акомпануйте на музичному інструменті або підтанцюуйте.